

Každý záhradkár vie, že organický odpad vyprodukovaný v záhrade a domácnosti je veľmi vzácny. Sama príroda vytvorila efektívny spôsob, ako ho premeniť na kvalitné prírodné hnojivo, ktoré nazývame kompost. Ten obsahuje množstvo živín a pomáha v pôde zadržiavať vlahu. Zistíte, aké kroky sú dôležité pri kompostovaní pokosenej trávy a popadaného lístia, ktoré patria k hlavným zdrojom organického odpadu zo záhrady.

Pokosená tráva a suché lístie môžu navonok pôsobiť ako dva úplne odlišné typy organického odpadu, ktoré pri kompostovaní vyžadujú rozdielny prístup. V skutočnosti sú to však dve dôležité ingrediencie, ktorých správnou kombináciou môžeme dosiahnuť výborné výsledky.

Zdravý kompost z trávy a lístia: Ako na to? Každý zdravý kompost vyžaduje dve zložky organického odpadu na dostatočné zahriatie a rýchle rozloženie – zelenú (dusíkatú) a hnedú (uhlíkovú). Zelená zložka vďaka vysokému obsahu dusíkatých látok a vody slúži ako palivo pre baktérie vytvárajúce kompost. Patrí tu:

- čerstvo pokosená tráva,
- burina,
- hnoj,
- šupky z kuchyne,
- kávový grunt,
- škrupiny z vajec.

Hnedá zložka obsahuje len malé množstvo dusíkatých látok, no je bohatá na uhlík a zároveň slúži ako zdroj bielkovín. Patria sem:

- suché listy,
- vysušená tráva,
- piliny,
- slama,
- odrezky,
- podvrvené konáre.

Správne kompostovanie pokosenej trávy

Pre zdravý kompost je kľúčové skombinovať zelenú a hnedú zložku v správnom pomere. Hnedá zložka by mala tvoriť väčšinu kompostovanej hmoty, pričom zelená zložka môže byť 25 – 50 % z celkového objemu. Ak vyhodíte na kompost väčšie

množstvo čerstvo pokosenej trávy (vrstva hrubšia než 10 cm) bez dôkladného zamiešania s hnedou zložkou, môžete mu vážne uškodiť. Hrozí, že sa na povrchu kompostovej kopy vytvorí nepriedušná vrstva, ktorá vyvolá zahŕňvanie vlhkej trávy vo vnútri. Aby ste sa tomuto problému vyhli, je dôležité trávu dôkladne zmiešať s hnedou zložkou a aspoň raz za mesiac kompost otočiť. Tým zabezpečíte dostatočný prísun kyslíka, bez ktorého by baktérie produkujúce kompost neprežili.

Ako na správne kompostovanie lístia

Suché lístie, ktoré ste celú jeseň pracne upratovali hrablami nemusíte vyhadzovať ani páliť. Vďaka kompostovaniu sa z neho stane organické hnojivo, ktoré môže neskôr výrazne zlepšiť vlastnosti pôdy vo vašej záhrade. Ak je to možné, listy pred vyhodením na kompost najprv podrňte. Môžete ich aj pozbierať kosačkou, ktorej nože ich posekajú na drobné kúsky, takže sa rozložia oveľa rýchlejšie. Zároveň tak zabránite tomu, aby sa z vlhkých listov vytvorila nepriedušná vrstva, ktorá spomaľuje rozkladanie. Podrvené listy je dobré skombinovať, napríklad postupným vrstvením, so zelenou dusíkatou zložkou v pomere približne 4 : 1. Spoľahlivo tu posluží tráva z posledného kosenia na jeseň, prípadne kuchynský odpad. Kompostovú kopy nezabudnite obrátiť aspoň raz za mesiac. Ak objavíte suché časti, pridajte trochu vody. V opačnom prípade, ak je kompost mokry a zapácha, pridajte materiál, ktorý nasaje prebytočnú vlhkosť, napríklad suché listy či piliny. Počas zimy sa rozkladanie zastaví a kompost nemusíte obracať až do jari. V obracaní a kontrolovaní vlhkosti pokračujte od jari do jesene, až pokiaľ sa organická hmota úplne nerozloží na kompost. Záhradnej zeminy alebo mikrobiologického štartéra, vďaka ktorému sa zvýši činnosť baktérií a teplota kompostu. Dôležité je tiež založiť kompostovú kopy v tieni, kde nebude tak rýchlo vysychať. Baktérie v komposte totiž potrebujú pre život určitú úroveň vlhkosti. Príliš presušený kompost sa bude rozkladať len veľmi pomaly. Ideálne je zakryť kopy priedušnou záhradnou textíliou alebo strieškou, ktorá zabráni vysychaniu, no nezamedzí prístup kyslíka. Zároveň ochráni kompost pred premočením počas silných dažďov. Premočenie mu takisto škodí, pretože spúšťa hnilobné procesy. Tie môžu spôsobiť, že namiesto kompostu z trávy a lístia budete mať na záhrade slizkú zapáchajúcu hmotu.

Ako zistíte, že je kompost dobre rozložený?

Hotový kompost je tmavohnedý, ľahko sa drobí a má príjemnú vôňu lesa a pôdy. V teplých podmienkach je možné kompost z trávy a lístia vytvoriť v priebehu 6 mesiacov, v chladnejších oblastiach to môže trvať až rok. Dôležité je pravidelne ho obracať, kontrolovať vlhkosť a teplotu, a podľa potreby pridávať dusíkatú zložku (ak teplota nie je dostatočne vysoká), hnedú zložku (ak je príliš mokry, resp. zapácha) alebo vodu, ak je príliš suchý. Kompostovanie však bezpochyby patrí medzi najlepšie spôsoby, ako zrecyklovať organický odpad a získať tak vynikajúce prírodné hnojivo, za ktoré sa vám vaša záhrada poďakuje.

Na záver Vás prosím, aby sme spoločne spravil dobro pre budúce generácie.

S pozdravom Ján Rákoši starosta obce